

Na základě Vašich podnětů Vám přinášíme odpovědi JUDr. Roberta Falbra do právní poradny DH Spectrum.

JUDr. Robert Falbr vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a titul JUDr. získal tamtéž. Robert je vyhledávaným advokátem, v advokacii působí již čtrnáctým rokem a za tu dobu měl spoustu příležitostí ověřit a prohloubit své znalosti a získat cenné zkušenosti z více právních oborů. Specializací Roberta Falbra je i oblast zdravotnického práva s užším zaměřením na oblast stomatology a dentální hygieny. Společně s Asociací dentálních hygienistek se podílí na přípravě legislativy, která reguluje činnost dentálních hygienistek. Jako právník poskytuje právní služby Asociaci dentálních hygienistek již osmý rok. S právními aspekty činnosti dentálních hygienistek je za tu dobu dobře obeznámen.

Dobrý den,

v příspěvku pro aktuální vydání magazínu DH Spectrum bych tentokrát rád navázal na mou odpověď do odborné poradny z minulého vydání (2/4, léto 2019), ve které jsem se zabýval tím, zda je nutné v případě, kdy dentální hygienistka počíná svou praxi jako samostatný poskytovatel zdravotních služeb, dokládat příslušnému úřadu, že je zajištěn odborný zástupce, a to zpravidla smlouvou s odborným zástupcem. V mé odpovědi jsem dovodil, že již získáním potřebného stupně vzdělání dentální hygienistka získává odbornou způsobilost, která je dostatečná pro to, aby jí příslušný krajský úřad udělil, po splnění dalších zákonných podmínek (např. bezúhonnost), oprávnění k poskytování zdravotních služeb a požadavek některých krajských úřadu na dokládání, že je zajištěn odborný zástupce tak není oprávněn. Současně jsem informoval o tom, že Ministerstvo zdravotnictví na mou žádost posoudilo věc obdobně a se zástupci krajských úřadů již probíhá koordinace za účelem stanovení jednotného přístupu.

Ministerstvo zdravotnictví již doručilo avizované písemné stanovisko a jeho plné znění je zveřejněno v tomto vydání magazínu DH Spectrum. Vzhledem k tomu, že ze stanoviska Ministerstva zdravotnictví vyplývají pro praxi dentální hygienistky/y (dále jako „DH“) některá důležitá sdělení, níže jeho závěry stručně uvádím a komentuji.

Ministerstvo zdravotnictví především jednoznačně potvrdilo, že dle zákona č. 96/2004 Sb., je DH, která úspěšně absolvovala kvalifikační studium, způsobilá k výkonu povolání bez odborného dohledu, a to i přesto, že některé činnosti může vykonávat pouze pod odborným dohledem či přímým vedením zubního lékaře. S ohledem na výše uvedené je Ministerstvo zdravotnictví toho názoru, že **DH je pro daný obor nelékařského povolání způsobilá k samostatnému výkonu zdravotnického povolání. Ministerstvo zdravotnictví proto považuje požadavek usta-**

novení odborného zástupce (zubního lékaře) pro pracoviště dentální hygienistky (fyzické osoby) v případě, kdy je péče poskytována v souladu s výše uvedenými právními předpisy, za neopodstatněný a krajské úřady již byly s tímto postojem seznámeny. Očekávám proto, že do budoucna nebude pro případ nových žádostí o povolení poskytování zdravotních služeb požadavek na zajištění odborného zástupce (zubního lékaře) vyžadován a pokud přeci jen ano, DH by měla s poukazem na stanovisko Ministerstva zdravotnictví docílit nápravy. „Pro úplnost zmiňuji, že pokud je poskytovatelem zdravotních služeb právnícká osoba, musí mít odborného zástupce zajištěného vždy.

Stanovisko Ministerstva zdravotnictví je důležité i v jiném ohledu, a to v tom, jakým způsobem tento ústřední orgán státní správy v oblasti zdravotnictví nahlíží na problematiku tzv. odborného dohledu nad DH. Ministerstvo připomíná, že **funkci odborného zástupce nelze zaměňovat s funkcí lékaře zabezpečujícího odborný dohled či přímé vedení.** Úkolem odborného zástupce je odborně řídit poskytování zdravotních služeb (jak výše uvedeno DH jako samostatný poskytovatel zdravotních služeb není povinna zubního lékaře ustanovit) a nejedná se o přímý výkon zdravotní péče ani o zabezpečení odborného dohledu nad výkonem povolání DH. Vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků stanoví v ustanovení § 16, které činnosti může dentální hygienistka vykonávat samostatně, které pod odborným dohledem zubního lékaře (např. aplikace povrchové anestézie pro povrchové znecitlivění dásní, bělení zubů), a které pod jeho přímým vedením (pečetění fisur). S výkladem pojmu „přímé vedení zubního lékaře“ problém nevzniká (je vyžadována stálá přítomnost zubního lékaře), v minulosti však vznikaly pochybnosti o tom, jakým způsobem má být ze strany zubního lékaře vykonáván tzv. „odborný dohled“. Ze zákona č. 96/2004 Sb. pouze vyplývá, že odborný dohled má být zabezpečován prostřednictvím dosažitelnosti rady a po-

moci zdravotnického pracovníka (v daném případě zubního lékaře). Ministerstvo zdravotnictví, vzhledem k tomu, že citovaný zákon blíže nespecifikuje způsob časové a místní dostupnosti rady a pomoci a definici výkonu povolání pod odborným dohledem, zastává v této věci názor, že **zvážení způsobu a rozsahu poskytování odborného dohledu je individuální s ohledem zejména na druh poskytované zdravotní péče, stav pacienta, zkušenosti a schopnosti zdravotnických pracovníků pracujících pod odborným dohledem, ale i dohlížejících zdravotnických pracovníků** (na jejich posouzení konkrétní náročnosti a rizik zdravotního výkonu, stavu pacienta a v neposlední řadě na posouzení míry znalostí a schopností dohlíženého zdravotnického pracovníka). Z tohoto tedy dovozují například to, že pokud zkušenosti a schopnosti dotyčné DH jsou odpovídající provedení konkrétní náročnosti a rizikům zdravotního výkonu, není nutné, aby se zubní lékař nacházel např. v témže zdravotnickém zařízení, jako DH provádějící výkon – může postačovat dostupnost na telefonu. Vždy bude ale záležet na schopnostech a zkušenostech konkrétní DH a okolnostech provádění konkrétního zákroku.

Závěrem uvádím, že se setkávám ve své praxi s uváděním pojmů „odborný zástupce“ a „odborný garant“. Bývám dotazován, jaký je mezi uvedenými pojmy rozdíl, resp., zda se nejedná o to samé. Legislativa ve vztahu k výkonu profese nelékařského zdravotnického pracovníka pojem „odborný garant“ neuvádí a je řešena tolika problematika „odborného zástupce“, který, jak výše uvedeno, nemusí být u DH jako samostatného poskytovatele zdravotních služeb ustanovován. Pokud DH vykonává činnosti, k nimž je potřeba odborný dohled nebo přímé vedení zubního lékaře, je potřeba, aby měla zubního lékaře zajištěného (například smluvně) - toto zajištění ale není považováno za ustanovení odborného zástupce. Je proto možné, že mnohdy bývá osoba odborného garanta odbornou veřejností vnímána právě jako osoba, která pro určitého zdravotnického pracovníka vykonává odborný dohled nebo přímé vedení. Pojem „odborný garant“ však nemá žádný význam v legislativě a může tak být laickou i odbornou veřejností používán v různém významu.“